

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут механічної інженерії, транспорту
та природничих наук
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

Віктор КОСТІН

« 08 » 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК 21 - «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ РУХЛИВИХ ІГОР І ЗАБАВ»

освітній ступінь «Бакалавр»

спеціальність 014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)»

освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)»

КРЕМЕНЧУК 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання рухливих ігор і забав» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробила: к. фіз. вих., доц. каф. ЗЛФК ТАМАРА ЛОШИЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)», спеціальності 014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)», протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми Тамара ЛОШИЦЬКА

Завідувач кафедри _____ Олена АНТОНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії КрНУ зі спеціальності 014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)», протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Голова методичної комісії Тамара ЛОШИЦЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – ECST – 3	Галузь знань <u>01 «Освіта/Педагогіка»</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність <u>014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		4 год.	
		Практичні, семінарські	
		26 год	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		60 год.	
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: диференц. залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів практичних умінь щодо організації та проведення рухливих ігор як у навчальному процесі, так і в позакласній та позашкільній роботі.

Завдання дисципліни:

- ознайомити студентів із класифікацією рухливих ігор;
- розкрити освітні, оздоровчі та виховні функції спортивних ігор;
- озброїти студентів якомога більшим арсеналом рухливих ігор;
- навчити методиці організації (вибір, місце тощо) та проведення (правила, суддівство тощо) гри.

3. Компетентності та програмні результати навчання

3.1. Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в галузі загальної середньої освіти із застосуванням концептуальних методів педагогічних наук, психології, теорії та методики навчання тощо.

3.2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2 – Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

3.2. Фахові компетентності (ФК):

ФК 3 – здатність моделювати зміст навчання відповідно до програмних результатів навчання;

ФК 4 – здатність формувати в учнів ключові компетентності та уміння, а також здійснювати інтегроване навчання;

ФК 14 – здатність організовувати безпечне освітнє середовище та здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки спортивних рухів, безпеки життєдіяльності, гігієни, а також фізіологічних наслідків гіпокінезії;

ФК 19 – здатність самостійно проводити уроки фізкультури з дітьми різного шкільного віку, проводити різні види і форми фізкультурно-оздоровчої діяльності учнів у поза навчальний час.

3.4. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Професійна термінологія та категоріальний апарат дисципліни.

ПРН 7. Ґрунтовні знання навчального предмета «Фізична культура» (зміст, мета, завдання, принципи, методи) і можливостей його інтеграції з іншими навчальними предметами. Система фізичного виховання в Україні.

ПРН 8. Форми організації занять з фізичного виховання. Особливості та різновиди шкільних уроків фізкультури. Їх мета, завдання. Функції учителя фізкультури. Зміст педагогічного аналізу уроку.

ПРН 20. Добирати відповідні засоби, методи навчання та розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, курсу навчання тощо.

ПРН 34. Планувати та проводити секційну роботу з популярних видів спорту у ЗЗСО. Володіти прийомами виховної роботи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- критерії класифікації рухливих ігор;
- освітні, оздоровчі і виховні завдання, які вирішуються в процесі рухливих

ігор;

- вікові фізіологічні особливості організму, які враховуються при доборі ігор;
- вимоги до вибору місця гри, підготовки інвентарю, вибору капітана, суддівства гри;
- алгоритм педагогічного аналізу та оцінки проведеної гри;

вміти:

- добирати ігри (відповідно до віку та фізичного стану школярів) та проводити їх;
- планувати роботу на уроці із використанням рухливих ігор у різних його частинах;
- добирати та проводити ігри для учнів СМГ із урахуванням нозології;
- добирати та проводити ігри, спрямовані на розвиток фізичних якостей;
- проводити педагогічний аналіз проведеної гри.

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів.

3. Програма навчальної дисципліни «Методика викладання рухливих ігор і забав»

Змістовий модуль 1. Гра як засіб та метод виховання у педагогічній практиці

Тема 1. Зміст поняття «гра», «рухлива гра». Теорії походження й розвитку рухливих ігор. Соціальна сутність гри. Роль ігрового методу в педагогічній практиці.

Тема 2. Педагогічне значення рухливих ігор. Гра як засіб фізичного виховання, її місце в системі фізичного виховання. Педагогічна класифікація рухливих ігор та забав. Розвиток в іграх фізичних якостей Класифікація рухливих ігор.

Змістовий модуль 2. Організація та методика проведення рухливих ігор та забав зі школярами

Тема 3. Загальнодидактичні та специфічні принципи у навчанні рухливим іграм. Основні завдання керівника гри. Підготовка до проведення гри. Способи поділу гравців на команди, вибору що водить і капітана. Вимоги до розповіді й порядок пояснення гри. Організація гравців. Керівництво процесом гри. Дозування й суддівство гри. Вимоги до закінчення гри. Підведення підсумків. Педагогічний аналіз проведеної рухливої гри.

Тема 4. Планування ігрового матеріалу для уроків фізичної культури й складання планів-конспектів. Ігри для підготовчої частини уроку. Ігри для основної частини уроку. Ігри для заключної частини. Вимоги до вибору.

Тема 5. Зміст програмного матеріалу з рухливих ігор. Розподіл ігор по чвертях. Місце гри в уроці. Використання рухливих ігор для активізації уваги. Характеристика та рекомендації щодо вибору ігор для школярів різного віку. Анатомо-фізіологічні, психологічні особливості дитячого організму. Рухливі ігри для молодшого, середнього та старшого шкільного віку.

Тема 6. Методика вибору та проведення рухливих ігор у спеціальних медичних групах. Класифікація рухливих ігор з урахуванням нозологій. Рухливі ігри для зміцнення м'язового корсету спини та стопи. Рухливі ігри для дітей, що мають порушення у роботі серця. Рухливі ігри для дітей з надлишковою вагою та порушеннями обміну речовин. Особливості вибору та проведення рухливих ігор для часто хворіючих дітей. Рухливі ігри для дітей із хворобами дихальних шляхів. Рухливі ігри для дітей із порушеннями зору. Показання. Протипоказання. Особливості дозування навантаження та контролю. Вимоги до місця проведення.

Змістовий модуль 3. Рухливі ігри та забави у позакласній, позаурочній та позашкільній роботі

Тема 7. Ігри на перервах. Ігри в групах продовженого дня. Ігри в спортивних секціях. Ігри на шкільних святах. Рухливі ігри на спортивних святах. Змагання з окремих видів рухливих ігор.

Тема 8. Рухливі ігри в заняттях спортом. Виховання в іграх фізичних якостей. Рухливі ігри як комплексний засіб розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор для технічної, тактичної, морально-вольової підготовки. Використання рухливих ігор для відбору в спорті. Особливості використання рухливих ігор у різні періоди спортивного тренування.

Змістовий модуль 4. Рухливі ігри та забави як засіб української народної фізичної культури

Тема 9. Характеристика українських народних ігор у фізичному вихованні.

Ігри та забави в обрядах та звичаях українського народу. Ігри та забави в різні пори року (взимку, навесні, влітку).

Тема 10. Застосування рухливих ігор у військово-фізичній підготовці в Україні (з найдавніший часів до XIII ст.). Використання ігор у козацькій системі фізичного виховання. Традиції, особливості. Сучасні традиції та зміст військово-фізичної підготовки юнаків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лек.	пр.	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Гра як засіб та метод виховання у педагогічній практиці						
Тема 1.	2	-	-			2
Тема 2.	4	2	-			2
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	6	2	0			4
Змістовий модуль 2. Організація та методика проведення рухливих ігор та забав зі школярами різного віку						
Тема 3.	20	2	8			10
Тема 4.	14	-	4			10
Тема 5.	6	-	2			4
Тема 6.	12	-	2			10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	52	2	16			34
Змістовий модуль 3. Рухливі ігри та забави у позакласній, позаурочній та позашкільній роботі з фізичного виховання						
Тема 7.	6	-	2			4
Тема 8.	14	-	4			10
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	20		6			14
Змістовий модуль 4. Рухливі ігри та забави як засіб української народної фізичної культури						
Тема 9.	6	-	2			4
Тема 10.	6	-	2			4

<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	12		4			8
Усього:	90	4	26			60

5. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
3	Застосування педагогічних принципів у навчанні рухливим іграм. Методика організації і проведення рухливих ігор і забав.	8
4	Технологія планування комплексних уроків фізкультури. Планування навчального матеріалу уроку з використанням ігор.	4
5	Фізіологічні та вікові чинники у виборі ігор. Рекомендації щодо вибору ігор для школярів різного віку.	2
6	Методика вибору та проведення рухливих ігор та забав у спеціальних медичних групах.	2
7	Ігри в режимі навчального дня. Різновиди позаурочних та позакласних фізкультурно-оздоровчих заходів із використанням рухливих ігор та забав.	2
8	Рухливі ігри в заняттях спортом. Розвиток фізичних якостей засобом та методом рухливих ігор	4
9	Рухливі ігри та забави у традиціях виховання українського народу. Обрядові, календарні ігри та забави.	2
10	Рухливі ігри та забави у військово-фізичній підготовці молоді. Шкільні змагання за програмою козацьких традицій.	2
	Усього годин	26

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорії походження й розвитку рухливих ігор.	2
2	Педагогічне та валеологічне значення рухливих ігор.	2
3	Загальнодидактичні, специфічні принципи та методика проведення рухливих ігор та забав	10
4	Планування ігрового матеріалу для уроків фізичної культури й складання планів-конспектів	10

5	Характеристика та рекомендації щодо вибору ігор для школярів різного віку.	4
6	Методика вибору та проведення рухливих ігор у спеціальних медичних групах	10
7	Ігри в режимі навчального дня.	4
8	Рухливі ігри в заняттях спортом.	10
9	Характеристика українських народних ігор у фізичному вихованні. Ігри та забави в обрядах та звичаях українського народу. Ігри та забави за календарем.	4
10	Рухливі ігри та забави військово-фізичного спрямування. Традиції, особливості. Сучасні традиції та зміст військово-фізичної підготовки юнаків. Шкільні військово-спортивні свята.	4
	Усього годин	60

7. Індивідуальні завдання

Розробити сценарій свята рухливих ігор для обраного контингенту учнів.

8. Методи навчання

Методи: пояснювально-ілюстративний, індивідуальної роботи.

Діяльність викладача: усне викладання матеріалу, демонстрація відеоматеріалу, коментування, організація досліджень і експериментів, підведення підсумків.

Діяльність студентів: сприйняття та засвоєння інформації, перейняття досвіду фахівців галузі, самостійна підготовка сценарію та проведення свята рухливих ігор для обраного контингенту школярів.

9. Методи контролю

Поточний контроль, підсумковий контроль – залік, 7 семестр.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Інд завд ання *	Сум а
Змістов. модуль 1		Змістовий модуль 2				Змістов. модуль 3		Змістовий модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T 7	T8	T9	T10		
5	5	20	10	5	5	10	10	10	10	10	100

Тема 1. Теорії походження й розвитку рухливих ігор.

Тема 2. Педагогічне значення рухливих ігор.

Тема 3. Загальнодидактичні та специфічні принципи у навчанні рухливим іграм.

Тема 4. Планування ігрового матеріалу для уроків фізичної культури й складання планів-конспектів.

Тема 5. Характеристика та рекомендації щодо вибору ігор для школярів різного віку.

Тема 6. Методика вибору та проведення рухливих ігор у спеціальних медичних групах.

Тема 7. Ігри в режимі навчального дня.

Тема 8. Рухливі ігри в заняттях спортом.

Тема 9. Рухливі ігри та забави в традиціях виховання українського народу.

Тема 10. Рухливі ігри та забави як засіб військово-фізичної підготовки молоді.

*Індивідуальне завдання – скласти сценарій шкільного свята рухливих ігор за обраною тематикою і провести з академічною групою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Запитання до заліку

1. Історія виникнення рухливих ігор.
2. Класифікація рухливих ігор за історичними згадками
3. Освітньо-виховне та оздоровче значення рухливих ігор
4. Педагогічні особливості та класифікація рухливих ігор.
5. Педагогічні вимоги до організації та проведення рухливих ігор
6. Підготовка педагога до проведення рухливих ігор.
7. Організація гравців під час гри.
8. Керівництво процесом гри.
9. Підведення підсумків гри.
10. Методика проведення естафети.
11. Методика оформлення рухливих ігор.
12. Особливості рухливих ігор в дошкільному віці
13. Особливості в молодшому шкільному віці
14. Застосування рухливих ігор в середньому шкільному віці

15. Значення рухливих ігор у старшому шкільному віці.
16. Застосування рухливих ігор у навчальний та позаурочний час.
17. Педагогічні вимоги до організації та проведення рухливих ігор
18. Педагогічна класифікація колективних ігор
19. Особливості складання комплексів фізкультурно-оздоровчого свята.
20. Застосування лічилок у рухливих іграх, їх зміст, сенс.
21. Українські народні ігри у фізичному вихованні.
22. Ігри й забави в обрядах та звичаях українського народу упродовж календарного року.
23. Застосування рухливих ігор у військово-фізичній підготовці в Україні (з найдавніших часів до XIII ст.). Поняття про фізичні якості.
24. Значення рухливих ігор у розвитку фізичних якостей (гнучкості, спритності, швидкості, витривалості, сили)
25. Вікові періоди розвитку фізичних якостей та правила вибору ігор для їх розвитку.
26. Вимоги до рухливих ігор, використовуваних у фізичному вихованні дітей СМГ.

10. Методичне забезпечення

1. Лошицька Т. І., Решетнікова К. В. Методичні рекомендації для практичних занять з навчальної дисципліни «Методика проведення рухливих ігор та забав» для студентів денної форми навчання зі спеціальності: 014.11 – Середня освіта (фізична культура). Кременчук: КрНУ, 2023. 19 с.
2. Лошицька Т. І., Решетнікова К. В. Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика проведення рухливих ігор та забав» для студентів денної форми навчання зі спеціальності: 014.11 – Середня освіта (фізична культура). Кременчук: КрНУ, 2022. 17с.

11. Рекомендована література

1. Андрощук Н. Рухливі ігри у фізичному вихованні школярів. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. 144с.
2. Безверхня Г. В., Семенов А. А., Килимистий М. М, Маслюк Р. В. Рухливі ігри з методикою викладання: навч. посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. 104 с.
3. Кругляк О. Я. Рухливі ігри та естафети в школі. Методичний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 80 с.
4. Кругляк О. Я., Кругляк Н. П. Від гри – до здоров'я нації. Рухливі та українські народні ігри, естафети на уроках фізичної культури. Методичний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. 80 с.
5. Шиян Б. М. Теорія та методика фізичного виховання школярів. Частина 2. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2001. 234 с.
6. Лошицька Т., Коваль Г. Організаційно-методичні аспекти удосконалення уроку фізкультури у школі / XXVI Міжнародна науково-практична конференція

студентів, аспірантів та молодих учених «Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства». Матеріали конференції. Кременчук: КрНУ, 2018. С. 208.

7. Біліченко О., Кравченко А., Лошицька Т., Сирта О. Використання популярних рухових програм як засіб підвищення рейтингу та якості уроку фізкультури у школі. Імідж сучасного педагога : *електрон. наук. фах. журн. (категорія «Б»)*. 2021. № 6 (201). С.82–87.

Інформаційні ресурси

1. <https://naurok.com.ua/navchalniy-posibnik-ruhlivi-igri-ta-igrovi-vpravi-184946.html>;
2. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20245/1/game_metod.pdf;
3. <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4179/1> ;
4. <https://umity.in.ua/wp-content/uploads/2019/08/> ;
5. <https://www.yakaboo.ua/ua/ruhlivi-igri-ta-estafeti-v-shkoli-posibnik-dlja-vchitelja.html>.